

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Drejtësisë - Ministarstvo Pravde - Ministry of Justice

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO¹
MP-br.10/2023 ZA
KUĆNI RED U KOREKTIVNIM INSTITUCIJAMA

¹ Administrativno Uputstvo MP-Br. 10/2023 za kućni red u korektivnim institucijama, je potpisano od strane Ministar Pravde, datum 15.09.2023.

Ministar Ministarstva Pravde,

U skladu sa Zakonom br. 08/L-132 o izvršenju krivičnih sankcija, član 32, član 37 (paragraf 5), član 61 (paragraf 6), član 64 (paragraf 2), član 65 (paragraf 3), član 67 (paragraf 3), član 91 (paragraf 2), član 184 (paragraf 1), na osnovu člana 11 (paragraf 1, pod-paragraf 1.5) Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo i na osnovu Priloga 1 (tačka 3) Uredbe (VRK)-br. 14/2023 o Oblastima Administrativne Odgovornosti Kancelarije Premijera i Ministarstava, kao i u skladu sa članom 38 (paragraf 6) Uredbe br. 09/2011 Poslovnika i procedure Vlade Republike Kosovo,

Izdaje:

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO MP-br.10/2023 ON KUĆNI RED U KOREKTIVNIM INSTITUCIJAMA

POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Svrha

Ovim Administrativnim uputstvom (u daljem tekstu: Uputstvo) uređuje se kućni red, organizovanje i način života osuđenih i pritvorenih lica u korektivnim institucijama.

Član 2 Oblast delatnost

1.Ovo Uputstvo se primenjuje u svim korektivnim institucijama na osuđena i pritvorena lica na izdržavanju kazne ili mere pritvora.

2.Ovo Uputstvo se shodno primenjuje na zatvorenike koji privremeno borave van korektivne institucije.

Član 3 Definicije

1.Izrazi korišćeni u ovom Uputstvu imaju sledeće značenje:

1.1. **Osuđeno lice** - lice koje je pravosnažnom presudom suda oglašeno krivim za krivično delo.

1.2. **Pritvorenik** – lice kome je izrečena mera pritvora.

1.3. **Korektivne institucije**- Pritvorski centri i korektivni Centri kao i zatvor visoke bezbednosti.

1.4. **Zatvorenik** - sva lica lišena slobode i koja se nalaze u korektivnim institucijama.

Član 4 **Adekvatnost zakonskih odredbi**

1. Odredbe ovog uputstva primenjuju se na odgovarajući način i na pritvorenike i maloletnike, osim ako je drugačije određeno relevantnim Zakonikom o maloletničkom pravosuđu i relevantnim Zakonikom o krivičnom postupku.

2. Odredbe relevantnog Zakonika o krivičnom postupku i odredbe relevantnog Zakona o izvršenju krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Zakon) se na odgovarajući način primenjuju i u načinu postupanja sa osuđenim i pritvorenim licima.

Član 5 **Usklađenost sa zakonskim odredbama**

1. Osuđena lica i pritvorenici dužni su da se pridržavaju odredbi ovog uputstva i naredbi nadležnih službenih lica.

2. Svo odgovorno osoblje u korektivnim institucijama u okviru svojih nadležnosti mora da obezbedi primenu odredaba ovog uputstva.

POGLAVLJE II **PRIJEM I RAZMEŠTAJ** **OSUĐENA LICA I PRITVORENIKA**

Član 6 **Prijem**

1. Samo lice kome je sud doneo rešenje kojim je određen pritvor ili kada je sud doneo presudu kojom je izrečena kazna zatvora i nalog korektivnoj instituciji da to lice primi na izvršenje kazne, mere pritvora ili drugog. meru, biće primljen u Korektivne Institucije.

2. Korektivne institucije vodi registar za prijem osuđenog ili pritvorenog lica u kome se navode ime osuđenog ili pritvorenog lica, ime i prezime roditelja, dan i vreme prijema, ime i prezime ovlašćenog službenog lica koje doveo osuđenog u korektivnoj instituciji, a evidentira se ime i prezime korektivnog oficira koji je osuđenog ili pritvorenika primio u KSK.
3. Službeno lice zaduženo za prijem u postupku prijema, fotografiše osuđenog u tri profila, meri njegovu fizičku težinu i visinu, evidentira lične podatke, posebne oznake, tetovaže i druge oznake ako ih ima, uključujući povrede.
4. Ako ovlašćeno službeno lice korektivne institucije prilikom prijema utvrdi da je osuđeno ili pritvoreno lice povređeno ili izjavi da mu je hitno potrebna medicinska intervencija, onda zahteva od ovlašćenog službenog lica koje ga je dovelo u bolnicu. Korektivna institucija da dostavi lekarski izveštaj zdravstvene ustanove van korektivne institucije.
5. U slučaju da ovlašćena lica koja su dovela osuđenog ne mogu tada da pribave lekarski izveštaj spolja, osuđeni se prima u ustanovu i medicinsko osoblje je dužno da odmah pregleda osuđenog po prijemu.
6. Ako je osuđeno lice dovedeno u korektivnu instituciju na osnovu naloga za hapšenje, korektivna institucija će u najkraćem roku obavestiti nadležni sud.
7. Nakon lekarskog pregleda, zatvoreniku se daje mogućnost kupanja i obezbeđuje mu se čista odeća, donji veš i posteljina.
8. Ako je zatvorenik primljen nakon redovnog radnog vremena, biće smešten u posebnu prostoriju do narednog radnog dana kada će se izvršiti radnje iz paragrafa 3 ovog člana.

Član 7

Verifikacija identiteta

1. Prilikom prijema osuđenog ili pritvorenog lica u korektivnu instituciju, njegov identitet se proverava na osnovu lične karte, pasoša ili vozačke dozvole.
2. Ako pritvoreno/osuđeno lice ne poseduje nikakav identifikacioni dokument na osnovu kojeg se može proveravati njegov identitet, garant njegovog identiteta će biti ovlašćeno službeno lice koje ga je pratilo u korektivnu instituciju, za šta se u službenoj formi sačinjava posebna zabeleška koja sadrži podatke koji moraju biti kompatibilni sa podacima odluke nadležnog suda. Ovaj dokument potpisuju službena lica uključena u primopredaju zatvorenika. Odmah nakon prihvatanja, vrši se provera identiteta preko Direkcije za međunarodnu saradnju u oblasti sprovođenja zakona u okviru Kosovske policije.
3. Lice koje dobrovoljno dolazi na izdržavanje kazne i koje nema identifikacioni dokument neće biti primljeno u korektivnu instituciju dok njegov/njen identitet ne potvrdi Kosovska policija.
4. Dokumenti na osnovu kojih je potvrđen identitet osuđenog lica čuvaju se u njegovom dosijeu.

Član 9

Pretres zatvorenika

1. Nakon provjere identiteta, službenik Korektivne institucije vrši pretres zatvorenika i njegovih ličnih stvari. Ukoliko postoji osnovana sumnja da zatvorenik poseduje nedozvoljene stvari, potrebno je izvršiti pretres i fizičkih šupljina zatvorenika, a to obavlja zdravstveno osoblje na zahtev direktora Korektivne institucije.
2. Lični pretres iz paragrafa 1 ovog člana mogu da vrše samo službena lica istog pola kao osuđeno lice ili pritvoreno lice.
3. Zatvorenika pretresaju dva službena lica na način koji poštuje njegovu ličnost i dostojanstvo.
4. Lični pretres i telesni pretres vrši se u skladu sa članom 34 Zakona.

Član 9

Evidentiranje podataka

1. U korektivnim institucijama vodi se registarska knjiga u glavnoj knjizi prijema, kao i elektronska registracija u bazi podataka za sve zatvorenike pod nadzorom.
2. U matičnoj knjizi i bazi podataka evidentiraju se podaci za svako osuđeno ili pritvoreno lice.
3. Ako je osuđeno lice dovedeno u korektivnu instituciju ustanovu po nalogu suda ili po nalogu za hapšenje, nakon prijema u korektivnoj instituciji obavestiće nadležni sud u najkraćem mogućem roku.

Član 10

Predmeti koje osuđena lica i pritvorenici smeju da drže

1. Osuđenim licima i pritvorenicima se po prijemu u korektivnu instituciju dozvoljavaju određeni predmeti u njihovim prostorijama.
2. Stvari koji su dozvoljeni osuđenom i pritvorenom licu su;
 - 2.1. Predmeti za ličnu higijenu (sapun, četka i pasta za zube, šampon za kosu, plastične čaše, češalj i makaze za nokte), dok će osuđenicama ili pritvorenicama biti dozvoljeni ostali higijenske potrepštine i kozmetički proizvodi kao što su kreme za ruke i lice;
 - 2.2. Kompleti za brijanje, osim brijača i drugi alati za brijanje, dok će osuđenicama i pritvorenicama biti dozvoljena turpija za nokte dužine 3 cm, pinceta, četka za kosu, fen za kosu;
 - 2.3. Alati za čišćenje i čuvanje odeće;
 - 2.4. Cigarete i upaljači;

- 2.5. Olovka, olovka i papir;
 - 2.6. Ortopedski predmeti, naočare i neophodni lekovi koje preporučuje lekar i odobrava direktor korektivne institucije;
 - 2.7. Odeća, uključujući sportske predmete (košulje bez rukava, kratke pantalone, trenerke i patike);
 - 2.8. Venčani prsten i ručni sat niske vrijednosti
 - 2.9. Porodične fotografije, pisma i medicinska dokumenta i sudska dokumenta.
 - 2.10. Predmeti za obavljanje verskih obreda.
 - 2.11. Ostale stavke prema vrsti institucije i stepenu lečenja; i
 - 2.12. Predmeti koje imaju pravo da kupuju u kantini.
3. Izuzev stava 2. ovog člana, osuđenom i pritvorenom licu nije dozvoljen pametni sat.

Član 11 **Privremeno zadržavanje stvari**

1. Ako zatvorenik donese stvari koje ne može da zadrži ili ih prihvati za vreme izdržavanja kazne, isti će se privremeno oduzeti, a isto lice je dužno da neovlašćene stvari vrati članovima svoje porodice. Zatvorenici su dužni da vrate članovima svoje porodice svaki predmet koji imaju u skladištu i koji se smatra suvišnim.
2. Zadržavanje stvari se evidentira u odgovarajućem obrascu koji služi kao dokaz o zadržanim stvarima, a kopija se uručuje zatvoreniku.
3. U slučaju da se bilo koja stvar mora odložiti, pribavlja se saglasnost zatvorenika, u slučaju da je potrebno odlaganje bilo koje stvari, ona se mora odložiti i registrovati u odgovarajućem obrascu i o tome obavestiti osuđeno lice.
4. Ako se nedozvoljeni predmeti odnose na krivično delo, korektivna institucija će obavestiti nadležnu instituciju.

Član 12 **Čuvanje privremeno zadržanih predmeta**

1. Predmeti zadržani od osuđenog lica čuvaju se u određenim prostorijama korektivne institucije (depozit) radi zaštite od oštećenja.

2. Novac i dragocenosti čuvaju se u sefu ili drugom bezbednom mestu koje odredi direktor korektivne institucije, uz prethodnu registraciju predmeta.

Član 13

Vraćanje stvari

1. Kada se stvari osuđenog lica vraćaju sa depozita putem porodičnih poseta ili pošte, osim neovlašćenih stvari koje su zadržane prilikom pretresanja, službenik zadužen za deponovanje dužan je da uz predmete pošalje i kopiju obrasca, a kada se vraćanje vrši direktno, jedan primerak obrasca se šalje licu koje prima predmet.

2. Drugi primerak obrasca koji se čuva u depozitu overava predaju predmeta sa potpisom primaoca i pošiljaoca.

3. Zaposleni, koji je odgovoran za depozit, dužan je da redovno vodi evidenciju o predmetima koje je primio na čuvanje, kao i o predmetima koje je predao.

4. Povodom puštanja zatvorenika iz korektivne institucije, privremeno zadržani predmeti biće vraćeni osuđenom licu, o čemu će se sačiniti zapisnik. Kopija obrasca se predaje osuđenom i pritvorenom licu.

Član 14

Lekarski pregled

Odmah po prijemu u korektivnu instituciju, a najkasnije u roku od 24 časa, ili prvog radnog dana od prijema, izvršiće se opšti lekarski pregled osuđenog lica. Na zahtev osuđenog lica ili zbog zdravstvenih komplikacija uočenih prilikom prijema, lekarski pregled se obavlja bez odlaganja.

Član 15

Prijemni blok

1. Po prijemu u korektivnu instituciju, osuđeno lice se odvodi u prijemni blok gde se može zadržati najkasnije trideset (30) dana.

2. Prijemni blok formira lični spisak osuđenog lica u kome se navodi njegov lični broj u korektivnoj instituciji i podaci o osuđenom licu.

3. U prijemnom bloku vrši se bezbednosna procena osuđenog i njegovog smeštanja u odgovarajući blok, uzimajući u obzir procenu rizika i potreba koja je izvršena za osuđenog, čime se određuje tretman na osnovu individualnog plana izdržavanja kazne.

4. Osuđeno lice je dužno da navede tačne

podatke o sebi i članovima njegove uže porodice sa tačnom adresom i brojevima telefona, ako ih ima, da ih upiše u lični spisak i u karti posete. Ukoliko ne znaju tačne adrese i brojeve telefona članova uže porodice, dužan je da ih dostavi prilikom prve posete i to prijavi nadležnom službeniku korektivne institucije.

Član 16 **Smeštanje osuđenih lica**

1. Osuđena lica se smeštaju u korektivne institucije u skladu sa procenom rizika i potreba i individualnim planom izdržavanja kazne, s obzirom na dužinu izrečene kazne, uzrast, pol, zdravstveno stanje i druga svojstva osuđenog. Osuđeni se po mogućnosti smeštaju u korektivnu instituciju koja je u blizini njegovog/njenog prebivališta.

2. Razmeštaj osuđenih lica po sobama vrši direktor korektivne institucije ili njegov zastupnik.

3. Osuđena lica ne mogu biti smeštena u isto krilo bloka zajedno sa pritvorenicima.

4. Pritvorenici koji se terete za isto krivično djelo, po pravilu se ne smještaju u istu sobu. Izuzetno, u nedostatku prostora, mogu se smestiti zajedno, ako sud nije drugačije odredio.

5. Osuđena lica i pritvorenici koji su povratnici (recidivisti) u izvršenju krivičnih dela smešteni su odvojeno od osuđenih lica ili pritvorenika koji ranije nisu izdržavali kaznu zatvora, kada je to moguće.

6. Maloletnici se smeštaju odvojeno od punoletnih lica. Pritvorena ili osuđena maloletna lica neće se smestiti u ćeliji sa drugim maloletnicima.

Član 17 **Razdvajanje osuđenih lica**

1. Osuđeno ili pritvoreno lice može se držati odvojeno od drugih čak i pod ovim okolnostima:

1.1. kada to zahteva njegovo zdravstveno stanje ili zdravstveno stanje drugih;

1.2. kada je to predviđeno nekim drugim zakonom;

1.3. kada osuđeno ili pritvoreno lice to zahteva radi lične zaštite i po dozvoli direktora korektivne institucije;

1.4. da obezbedi integritet istrage bilo kojeg disciplinskog slučaja;

1.5. ako to lice predstavlja ozbiljnu pretnju za red u korektivnoj instituciji.

2. Razdvajanje od osuđenih lica vrši se u skladu sa relevantnim odredbama Zakona.

Član 18

Smeštanje zbog zaraznih bolesti

Osuđeno lice koje boluje od zarazne bolesti ili neke druge bolesti koja je lako zaražljiva, smešta se odvojeno od ostalih osuđenih lica ili pritvorenika, o tome odlučuje direktor korektivne institucije na predlog lekara korektivne institucije.

Član 19

Smeštaj u sobi

1. Korektivna institucija obezbeđuje zatvoreniku sopstveni krevet, dušek, jastuk sa navlakom, čaršave i jedno (1) ćebe za leto, dva (2) ćebad tokom zime, u zavisnosti od grejanja.

2. Osuđeno lice ima mali ormarić, odnosno poseban odeljak u ormariću ili poseban deo nameštaja za stvari koje može da zadrži.

3. Zatvorenici su dužni da održavaju urednom sobu u kojoj su smešteni, uključujući krevet i druge lične stvari.

4. Kreveti treba da budu uredni tokom celog dana, a lične stvari da budu uredno složene u ormariću za lične stvari.

Član 20

Životni prostor za zatvorenike

1. Prostorije u kojima osuđeno lice živi i radi moraju imati dovoljno prostora da svako osuđeno lice ima najmanje osam (8) kvadratnih metara prostora za pojedinačne ćelije i četiri (4) kvadratna metra za osuđena lica u zajedničkim ćelijama i dovoljno prirodnog i veštačkog svetla za rad i čitanje, grejanje i ventilaciju.

2. Prostorije treba da imaju prozore sa dovoljno osvetljenja, koji omogućavaju ulazak čistog vazduha i prirodne svetlosti koja bi omogućila zatvoreniku da čita pri prirodnom svetlu i u standardnim uslovima.

3. Zatvorenici izlaze na svež vazduh svakog dana nedelje, ne manje od dva (2) sata dnevno na predviđenom mestu prema dnevnoj rutini.

4. U posebnim slučajevima ili za bolesne zatvorenika, uz preporuku lekara, dozvoljen je boravak na otvorenom duže od vremena i rasporeda utvrđenog dnevnom rutinom, nakon što lekar pismeno obrazloži razloge za određivanje dodatnog vremena na otvorenom za određeni vremenski period.

5. Ograničavanje vremena na otvorenom vrši se samo iz izuzetnih razloga i samo po nalogu direktora korektivne institucije.

Član 21

Odeća

1. Zatvorenik ima pravo na besplatno donje rublje, odeću i obuću koja odgovara lokalnoj klimi i godišnjem dobu.
2. U posebnim slučajevima, kada osuđeno lice nema ličnu odeću, korektivna ustanova je dužna da obezbedi donji veš, odeću i obuću koja odgovara klimatskim uslovima i godišnjem dobu.
3. Osuđeni može dobiti odeću putem poseta i vratiti drugu nepotrebnu odeću koju je imao u prostoriji kako ne bi imao previše nagomilanih.
4. Spisak dozvoljenih odevnih predmeta za osuđena lica utvrđuje direktor korektivne institucije.
5. Osuđeno lice može dobiti odeću od posetilaca po potrebi. Odeća treba da bude u skladu sa standardima sobe. Odeću mora pregledati odgovorno osoblje u prisustvu posetilaca iz bezbednosnih razloga.
6. Osuđenim licima koja nemaju porodične posete dozvoljeno je primanje odeće putem pošte. Paketi moraju da sadrže potpune podatke o licu koje je poslalo paket, u suprotnom ga korektivna institucija neće prihvatiti.
7. Zabranjena je odeća za zatvorenike iste boje kao uniforma osoblja, odnosno ona odeća koja predstavlja rizik za korektivna institucija i koju je teško kontrolisati.

Član 22

Dnevni raspored

Sve dnevne aktivnosti određuju se i razvijaju na osnovu dnevne rutine koju odobrava direktor korektivne institucije.

Član 23

Upoznavanje sa kućnim redom

1. Korektivna institucija je dužna da po prijemu obezbedi uslove u kojima se osuđeno lice pismeno upozna sa svojim pravima i dužnostima tokom izdržavanja kazne. Nepismena osuđena lica obaveštavaju se usmeno i po mogućnosti na jeziku koji osuđeni razume.
2. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija i ovo administrativno uputstvo dostupni su osuđenim licima za sve vreme njihovog boravka u zatvoru.
3. Na zahtev osuđenog lica ili pritvorenika može im se omogućiti da se upoznaju sa Krivičnim zakonom Republike Kosovo, Zakonom o maloletničkom pravosuđu i Zakonom o krivičnom postupku.

4. Na zahtev osuđenog lica, kopije zakona iz paragrafa 3 ovog člana biće dostupne u bilo koje razumno vreme. Prilikom prijema u korektivnoj instituciji, svakom osuđenom licu biće date pismene informacije na jeziku koji razume o načinu na koji ih može dobiti.

POGLAVLJE III HRANA, ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I PRIMENA HIGIJENSKIH MERA

Član 24 Hrana

1. Korktivna institucija je dužna da svim zatvorenicima obezbedi tri obroka dnevno, od kojih jedan mora biti topla hrana.
2. Obezbeđena im je zdrava i dovoljna hrana koja odgovara uzrastu, zdravstvenom stanju, radu i godišnjem dobu i, koliko je to moguće, njegovim/njenim verskim i kulturnim zahtevima.
3. Zdravstveno osoblje svakodnevno kontroliše kvalitet hrane.

Član 25 Kantina za zatvorenike

1. Kazneno-popravne ustanove IK obezbeđuju odgovarajuće prostorije za kantine, koja se snabdeva raznim artiklima u skladu sa ugovorom zaključenim između korektivne službe Kosova i ekonomskog operatera.
2. Zatvorenici mogu kupiti artikle iz kantine po vrednosti koja je određena prema relevantom tretmanu.
3. Postupak nabavke u kantini utvrđuje direktor korektivne institucije, dok njime rukovodi službeno lice nadležno za kantine u korektivnoj instituciji.

Član 26 Podela hrane

1. Hrana se priprema i servira u određenim sredinama u tu svrhu.
2. Zatvorenici koji su bolesni, maloletnicima, trudnicama, hrana se obezbeđuje po preporuci lekara.
3. Dnevna norma ishrane određena je mesečnim jelovnikom.
4. Zatvorenicima se voda za piće obezbeđuje neprekidno.

Član 27 **Higijena**

1. Zatvorenici su obezbeđeni opremom i neophodnim priborom za ličnu higijenu, kao što su:
 - 1.1 jedan (1) komad sapuna;
 - 1.2. jedan (1) pribor za brijanje koji će se čuvati u prostoriji korektivnih oficira, osim ako direktor korektivne institucije ne odluči drugačije;
 - 1.3. jedna (1) pasta i četka za brijanje;
 - 1.4. jedna (1) plastična boca šampona;
 - 1.5. jedna (1) pasta za zube i četkica za zube i
 - 1.6. jedan (1) češalj.
2. Pored sredstava za higijenu iz paragrafa 1. ovog člana, osuđeni može po potrebi držati i sledeću opremu za higijenu:
 - 2.1. šampon za bebe i pelene;
 - 2.2. mesečni higijenski ulošci za žene;
 - 2.3. pelene za odrasle.
3. Svaka institucija pruža periodične usluge čišćenja prostorija, odeće i ličnih stvari i šišanja.
4. Šišanje može biti obavezno samo iz posebnih higijenskih razloga, na zahtev lekarske službe i naloga direktora institucije.
5. Zatvorenik je dužan da svakodnevno održava ličnu i opštu higijenu.
6. Zatvorenik je dužan da održava higijenu prostorije u kojoj boravi, na osnovu rutine koju odredi korektivna institucija.
7. Posteljine i jastučnice se menjaju/čiste najmanje jednom u deset (10) dana, a ćebad najmanje jednom u tri (3) meseca. Lična odeća i donji veš zatvorenik se peru i suše u vešeraju institucije.
8. Direktor korektivne institucije obezbeđuje i preduzima mere da prostorije i zajedničke prostorije budu čiste. Zidovi unutrašnjih stambenih zgrada moraju se održavati, i po potrebi, farbati i dezinfikovati.
9. Higijensko-sanitarni pregled prostorija i zajedničkih prostorija vrši medicinsko osoblje.

Član 28

Zdravstvena zaštita

1. Zdravstvena zaštita je obezbeđena tokom celog boravka u instituciji, uprkos zahtevima zatvorenika. Administracija korektivne institucije obezbeđuje uslove i prostor za zdravstvenu zaštitu.
2. Opremu i lekove sa medicinskim proizvodima obezbeđuje Sektor za zdravstvo zatvora Ministarstva zdravlja, radi zaštite zdravlja zatvorenika.
3. Organizacija i funkcionisanje zdravstvenih službi vrši se u skladu sa Zakonom o zdravstvu.
4. Korektivna institucija, preko nadležne zdravstvene ustanove pri Ministarstvu zdravlja, obezbeđuje osuđenom licu zdravstvenu zaštitu definisanu zakonom.
5. Ako ne postoje uslovi za uspešno lečenje određenih bolesti na nivou korektivne institucije, osuđeno lice se upućuje u zdravstvenu ustanovu gde postoje odgovarajući uslovi.
6. Zaključak lekara se upisuje u zdravstveni karton osuđenog.
7. Svaka institucija ima zdravstvenu i farmaceutsku službu koja zadovoljava potrebe za prevencijom i održavanjem zdravlja osuđenih lica.
8. Osuđena lica za koja se sumnja ili imaju zarazne bolesti izoluju se odmah u posebne prostorije.
9. U institucijama u kojima žene izdržavaju kaznu, funkcionišu posebne službe za trudnice i dojilje.
10. Medicinsko osoblje svakodnevno obilazi bolesne osuđenike na njihov zahtev i periodično kontroliše sve ostale zatvorenike. Medicinsko osoblje odmah obaveštava o bolestima koje zahtevaju specijalizovano lečenje.
11. U slučajevima zaraznih ili drugih bolesti, čija dijagnoza i lečenje ne može da se obezbedi u okviru korektivne institucije, osuđena lica se prebacuju u zatvorsku bolnicu (stacionarnu), a po potrebi se prebacuju u javne ustanove prema uputu, na osnovu Zakona o zdravstvu.
12. Dijagnoza i lečenje u ovim institucijama vrši se u skladu sa internim aktima ovih institucija definisanim Zakonom o zdravstvu i odgovarajućim propisima za ovu svrhu.
13. U hitnim slučajevima korektivna institucija poziva najbliži urgentni centar. Kada je život zatvorenika u opasnosti, preduzimaju se sve neophodne mere hitnog lečenja za premeštaj u zdravstvenu ustanovu na osnovu uputa Zakona o zdravstvu.
14. Izuzetno, u slučajevima kada Hitna pomoć obavesti da ne mogu na vreme da odgovore na zahtev ili da će doći do kašnjenja, onda korektivna institucija, na osnovu preporuka lekara korektivne institucije, može da sprovede zatvorenika do najbliže zdravstvene ustanove.

Član 29

Zahtev za lekarsku posetu

1. Za lekarski pregled osuđeno lice se javlja medicinskom osoblju, a kada ono nije prisutno, korektivnom oficiru Bloka. U hitnim slučajevima, nakon radnog vremena, dežurni oficir korektivne institucije, uz konsultaciju sa lekarom i na njegovu preporuku, uz odobrenje direktora, može uputiti osuđeno lice na lečenje van korektivne institucije.
2. Prijavljivanje osuđenog lica na lekarski pregled vrši se svakog jutra dežurnoj medicinskoj sestri ili u njegovom/njegovom odsustvu oficiru koji ga sprovodi u zatvorsku ambulantu.
3. Medicinska sestra vrši trijažu pacijenta kako bi ga pregledao lekar. Lekar obavlja lekarsku posetu u skladu sa načelom poverljivosti i profesionalnih etičkih normi.
4. Svi medicinski podaci se evidentiraju i čuvaju u medicinskom kartonu pacijenta, koji je poverljivi medicinski dokument.
5. Medicinska dokumentacija koju osuđeno lice donese u korektivnoj instituciji biće poslata u drugoj korektivnoj instituciji u slučaju premeštaja. Na zahtev osuđenog, korektivna institucija je dužna da dostavi kopiju dokumenata o njegovom zdravstvenom stanju.

Član 30

Terapija

1. Lekar propisuje terapiju i metode kako da se daje.
2. Zatvorenik je dužan da preduzme sve neophodne mere radi zaštite svog zdravlja i higijene, kao i da se pridržava uputstava lekara za primenu lečenja i prevencije zaraznih bolesti.
3. Zatvorenik je dužan da se pridržava uputstava lekara tokom terapije.
4. Zatvorenik ne može posedovati niti koristiti bilo koju vrstu lekova bez znanja lekara, osim uz preporuku lekara i odobrenje direktora korektivne institucije.
5. Terapiju u blokovima vrši medicinsko osoblje u prisustvu korektivnih oficira.

Član 31

Stomatološke usluge

1. Svi zatvorenici imaju pravo na osnovne stomatološke usluge od strane stomatologa u medicinskim jedinicama korektivne institucije.
2. Za osnovne stomatološke usluge koje se ne obavljaju u ovim ambulantomama, upućuju se na javne ustanove, u skladu sa Zakonom o zdravstvu.

3. Za specijalizovane stomatološke usluge koje se ne pružaju u javnim ustanovama, na zahtev osuđenog, a na osnovu lekarske preporuke i odobrenja direktora institucije, zatvorenik se može uputiti na lečenje u privatne ustanove, po mogućnosti u najbližem gradu do korektivne institucije.

4. Prevoz vrši korektivna institucija sa korektivnim oficirom i u posebnim slučajevima sa medicinskim osobljem.

5. Lečenje zatvorenika van zdravstvenih ustanova korektivne institucije, u pogledu određenih troškova, vrši se u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Član 32 **Lekovi, snabdevanje i njihova** **raspodela**

1. Nakon lekarske posete, lekar korektivne institucije ili specijalista u zavisnosti od vrste bolesti, propisuje neophodne lekove koji se evidentiraju u medicinskom kartonu i propisuju potrebni lekovi.

2. Lečenje lekovima vrši se iz ambulante korektivne institucije, a distribucija od medicinskog osoblja.

3. U slučaju nedostatka lekova u korektivnoj instituciji ili uz poseban zahtev za lekove sa komercijalnim nazivom, zatvorenik ima pravo da lekove nabavi, o svom trošku, ili ih dobije od članova porodice ili drugih lica. Lekovi primljeni za zatvorenika se dostavljaju zdravstvenom osoblju, a pre upotrebe svakako moraju biti provereni kod lekara korektivne institucije, koji propisuje terapiju prema uputstvu specijaliste, koji je prepisao lekove i odredio način čuvanja lekova.

Član 33 **Medicinski karantin**

1. U slučaju zaraznih bolesti, lekar odlučuje da zatvorenika stavi u karantin, držeći ga pod stalnom kontrolom, a o situaciji se odmah obaveštava direktor korektivne institucije.

2. U slučajevima kada se utvrdi da je osuđeni zaražen nekom zaraznom bolešću, soba se dezinfikuje, dok se zatvorenik stavlja u karantin u posebnoj prostoriji ili šalje u zatvorsku bolnicu na specijalizovano lečenje.

3. O završetku karantina odlučuje lekar kada prestanu razlozi za smeštaj.

Član 34 **Transfer u Bolnički korektivne institucije i druge javne zdravstvene ustanove**

1. Premeštaj obolelog zatvorenika u Bolnički centar korektivne institucije ili druge javne zdravstvene ustanove, vršiće korektivni oficiri, a u izuzetnim slučajevima će biti u pratnji medicinskog osoblja korektivne institucije.
2. Zatvorenici se upućuje u zatvorsku zdravstvenu ustanovu, ustanovu za lečenje lica sa posebnim potrebama ili u javne zdravstvene ustanove u skladu sa indikacijama i preporukama lekara.
3. Način transporta zatvorenika do zdravstvenih ustanova vrši se na osnovu medicinskih potreba i posebnih indikacija.

GLAVA IV NAČIN ISPUNJAVANJA VERSKIH POTREBE

Član 35 Ispunjavanje verskih potreba

1. Zatvorenici imaju pravo na verska uverenja i praktikovanje vere. Korektivna institucija će obezbediti posebne prostorije za praktikovanje vere.
2. Zatvorenici mogu da primaju predstavnike verskih zajednica radi ispunjavanja svojih verskih i duhovnih potreba. Posete se obavljaju u prostoru za posete ili u posebnim prostorijama za tu svrhu, ako takve prostorije postoje u toj vaspitno-popravnoj ustanovi.
3. Posete iz paragrafa 1 ovog člana, vrše se pod nadzorom ovlašćenog lica iz korektivne institucije.
4. Ako korektivna institucija nema posebne prostorije za ispunjavanje verskih potreba zatvorenika, zatvorenici mogu obavljati versku praksu (molitvu) u svojoj sobi.
5. U slučajevima iz paragarfa 1. ovog člana ne sme biti narušavanja reda, discipline i opšte bezbednosti korektivne institucije ili vređanja verskih ili nacionalnih osećanja zatvorenika.

POGLAVLJE V KORESPODENCIJA, PRIJEM POSETA I PAKETA

Član 36 Prepiska

1. Osuđeno lice uživa pravo na korespodenciju.
2. Osuđeno lice uživa pravo na privatnost pisama i drugih sredstava komunikacije.

3. Pismo ili pošiljka se mogu otvoriti ako postoji osnovana sumnja da postoji bilo koja zabranjena roba.

4. Osuđenom licu je dozvoljeno da prisustvuje otvaranju pisma ili druge pošiljke koja mu je poslata, ili od njega, u skladu sa paragraf 3 ovog člana. U slučajevima kada nije prisutan treba ga odmah obavestiti. Prilikom otvaranja pisma, odnosno drugog poštanskog paketa u skladu sa paragrafom 3 ovog člana, sadržaj se proverava samo onoliko koliko je potrebno za zaključke, ako pismo ili poštanski paket sadrži nešto što nije dozvoljeno.

5. Direktor institucije može izdati pismeno rešenje za odobrenje otvaranja ili čitanja pisma ili drugog poštanskog paketa kao najmanje moguće nametljive mere, ako postoji osnovana sumnja da se unutra nalazi dokaz o:

5.1 radnja koja bi mogla da ugrozi bezbednost korektivne institucije ili nekog drugog lica;

5.2 krivično delo, ili plan za izvršenje krivičnog dela, ili

5.3. otvaranje ili čitanje pisma ili poštanskog paketa je najmanja moguća nametljiva mera u tim okolnostima.

6. Kada se pismo, odnosno poštanski paket otvori i pročita u skladu sa paragrafom 5 ovog člana, direktor korektivne institucije odmah pismeno obaveštava osuđeno lice o razlozima za takvo postupanje i daje mu mogućnost da da pojašnjenje u vezi sa da se, osim u slučajevima kada bi ta informacija negativno uticala na istragu koja je u toku, u ovom slučaju osuđeni bude obavestjen o razlozima, a da mu se o tome daje mogućnost pojašnjenja kada se istraga završi.

7. Pismo, odnosno poštanski paket koji je otvoren i pročitan u skladu sa paragrafom 5 ovog člana, može se zadržati ako je ugrožena bezbednost institucije ili nekog drugog lica. U tom slučaju osuđeno lice se odmah obaveštava, a u slučaju zadržavanja pisma, odnosno poštanskog paketa, obaveštava se o njegovom sadržaju u potrebnom obimu.

8. Zadržano pismo se predaje osuđenom licu čim prestane osnov za njegovo zadržavanje, a najkasnije do isteka izdržavanja kazne, osim ako nadležni sud ne odluči drugačije. Protiv rešenja može se podneti žalba nadležnom sudu. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

9. Ne proveravaju se pisma i drugi poštanski paketi koje osuđena lica upućuju Ombudsmanu.

Član 37 **Administracija prepiske**

1. Korektivna institucija imenuje službenika odgovornog za prijem i vođenje korespondencije zatvorenika stavljajući je u zatvorenu kovertu u odgovarajuću poštansku kutiju.

2. Ako osuđeno lice želi da uruči molbu koju treba primiti u određenom roku, dostaviće je licu zaduženom za osoblje korektivne institucije, koje zauzvrat treba da potvrdi datum prijema navodeći ga u kovertu ili u slučajevima kada se predaje bez kovertu označavanjem prijave.

Član 38

Obraćanje podnesaka

1. Zatvorenici mogu slati podneske koji se upućuju rukovodstvu korektivne institucije, Korektivne Službe Kosova, sudu ili drugim državnim organima bez koverti i bez pečata, a njihova korespodencija sa svim drugim adresama stavlja se u kovertu i overava pečatom.
2. Službeno lice korektivne institucije koje prima korespodencije koji se upućuju rukovodstvu ili upravi korektivne institucije mora zapisati datum prijema, potpisati ga i predati licu zaduženom za dostavu pošte.

Član 39

Korespodencija sa advokatom

Pritvoreno i osuđeno lice može da kontaktira sa svojim advokatom bez ograničenja i bez nadzora nad sadržajem komunikacije.

Član 40

Korespodencija sa Ombudsmanom

1. Prepiska sa Kancelarijom ombudsmana je poverljiva što znači da ne treba da se proverava na bilo koji način:
2. Ombudsman ima pravo na prepisku sa pritvorenim ili osuđenim licem u bilo koje vreme bez prethodnog obaveštenja.
3. Ombudsman ima postavljene kutije za žalbe i podneske u svakoj korektivnoj instituciji koje može otvoriti samo osoblje ove institucije.
4. Korektivna institucija obezbeđuje nesmetan pristup zatvorenicima radi ostvarivanja prava na podnošenje pritužbi i zahteva u kutiju Ombudsmana.

Član 41

Informacije

1. Zatvorenici u korektivnim institucijama imaju pravo na informisanje.
2. Zatvorenici treba upoznati sa pravilima institucije, kao i svim drugim aktima u vezi sa njihovim pravima i obavezama tokom izdržavanja kazne.
3. Zatvoreniku se daje mogućnost čitanja literature, štampe, praćenja medija i mogućnost kupovine dnevnih novina i časopisa sopstvenim sredstvima, preko kantine.

4. Korektivna institucija može ograničiti pristup informacijama u skladu sa članom 86. stav 5. Zakona.

Član 42

Posete i pretres posetilaca

1. Osuđeno lice ima pravo na posete najmanje jednom mesečno u trajanju od najmanje jednog (1) sata. Produženje poseta biće određeno u zavisnosti od tretmana na koje se zatvorenik nalazi.

2. Zatvorenik ima pravo da ga posećuju bračni drug, dete, usvojeno dete, roditelji, usvojioci i drugi neposredni ili posredni srodnici po krvi do četvrtog stepena, kao i druga lica uz dozvolu Direktora korektivne institucije.

3. Zatvorenike mogu posećivati i službena lica ovlašćena u skladu sa važećim zakonima.

4. Zatvorenici koji su međusobno u bliskim porodičnim odnosima mogu posećivati jednu ustanovu u drugu, na njihov zahtev po preporuci direktora korektivne institucije i uz odobrenje generalnog direktora.

5. Korektivni oficir mora da pretrese sve posetioce. Pretresanje posetilaca vrši službeno lice istog pola.

6. Pretres se vrši tehničkom sigurnosnom opremom i dodirom.

7. Poseta se vrši u dane i vreme po redosledu koji odredi direktor korektivne institucije.

8. U slučaju da je ustanova ili zdravlje, život zatvorenik, osoblja u opasnosti od epidemije, direktor korektivne institucije može privremeno zabraniti sve posete i obavestiti generalnog direktora Korektivne službe. Osuđena lica, o trošku korektivne institucije, moći će da obaveste članove porodice o zabrani poseta.

9. Lica koja dolaze u posetu osuđenom moraju se nalaziti u spisku posetilaca u kartoteci osuđenog, a koje dozvoljava ovlašćeno službeno lice korektivne institucije.

10. Ako zatvorenik ili posetilac posetu iskoristi na način koji može biti štetan za razvoj krivičnog postupka ili svojim ponašanjem narušava disciplinu i opštu bezbednost, ovlašćeno službeno lice korektivne institucije koje vrši nadzor će zaustaviti posetu.

Član 43

Posetioci

1. Zatvorenika mogu posećivati samo lica koja se nalaze na listi za posetioce zatvorenika ili ovlašćena od strane suda i direktora korektivne institucije.

2. Posete pritvorenika omogućavaju se uz dozvolu suda po redosledu i rasporedu koji utvrđuje direktor korektivne institucije.

3. Podaci o dozvoljenim posetiocima moraju biti zabeleženi u kartici posetioca, koja se takođe mora evidentirati u bazi podataka.

4. Pre posete osuđenom, posetioci su dužni da sve stvari koje imaju kod sebe deponuju/predaju u orman. Moraju zaključati ormarić ključem koji dobiju kada stignu u posetu i moraju ga vratiti kada odu.

5. Osuđeno lice koje želi da pokloni lične stvari ili bilo koji drugi predmet posetiocima mora prvo da te stvari preda na uvid unutar jedinice.

Član 44 **Zabrana poseta**

1. Direktor Institucije je nadležan da zabrani posete iz opravdanih razloga.

2. Razlozi za privremenu zabranu poseta:

2.1. U slučaju da postoji informacija da zatvorenik ili posetilac može da ugrozi bezbednost institucije ili posetilaca tokom posete;

2.2. U slučaju da postoje informacije o planiranju ili izvršenju nekog krivičnog dela;

2.3 U slučaju da posetilac pokuša da unese krijumčarenje u instituciju.

2.4. Posete koje predstavljaju pretnju po fizičko i psihičko zdravlje zatvorenika i posetioca.

2.5. U slučajevima kada se dokaže da je on/ona ranije prekršio pravila posete.

2.6. U bilo kom drugom slučaju koji može predstavljati rizik za instituciju ili posetioce.

3. Direktor korektivne institucije rešenjem određuje trajanje zabrane posete u zavisnosti od razloga zbog kojih je zabranjena.

4. O razlogu zabrane posete direktor korektivne institucije mora obavestiti zatvorenika i posetioca.

5. Zabrana posete se ne smatra disciplinskom merom.

Član 45 **Opšta obustava poseta**

1. Direktor korektivne institucije nakon što obavesti glavnu upravu KSK-a, obustavlja opšte posete za sve zatvorenike kada je bezbednost institucije ugrožena i ako ne postoji druga restriktivna alternativa.

2. Opšta suspenzija poseta se mora nastaviti sve dok postoji rizik.

3. U slučaju pojave bilo kog epidemiološkog oboljenja u zemlji, radi sprečavanja širenja u korektivnoj instituciji, korektivne institucije u koordinaciji sa glavnom upravom KSK privremeno obustavlja posete.

Član 46

Boravak u posebnim prostorijama

1. Osuđeno lice ima pravo da najmanje jednom u tri (3) meseca boravi sa supružnikom i decom najmanje tri (3) sata u posebnim prostorijama korektivne institucije.
2. Posebne prostorije korektivnih institucija moraju biti dovoljno široke, zagrejane, osvetljene, sa potrebnim nameštajem, kupatilom i prilagođene za boravak lica i sa potrebnom zaštitnom opremom.

Član 47

Korisnici prava na boravak u posebnim prostorijama

1. Pravo na boravak u posebnim prostorijama imaju osuđenici.
2. Lica koja imaju pravo na posete u posebnim prostorijama su bračni drug i deca osuđenog.

Član 48

Postupak za realizaciju posete u posebnim prostorijama

1. Korektivna institucija će sva osuđena lica pismeno obavestiti o pravima, uslovima i pravilima koje osuđeni moraju da ispunjavaju u pogledu dozvoljavanja ili odbijanja mogućnosti boravka u posebnim prostorijama.
2. Osuđeno lice podnosi pismeni zahtev vlastima korektivne institucije za boravak u posebnim prostorijama.
3. Uz zahtev se prilaže i uverenje nadležnog organa (službe civilnog statusa) kojim se dokazuje postojanje bračne ili vanbračne zajednice, dok se za decu prilaže izvod iz matične knjige rođenih ili uverenje o porodičnoj zajednici.
4. Stručna komisija razmatra zahtev i preporučuje direktoru da li da odobri ili odbije zahtev osuđenog lica za boravak u posebnim prostorijama.
5. Nakon razmatranja preporuke Stručne komisije, direktor korektivne institucije odlučuje o zahtevu osuđenog lica.
6. U slučaju odbijanja zahteva, osuđeni ima pravo žalbe u skladu sa žalbenim postupcima korektivne institucije.

Član 49

Pravila prilikom poseta u posebnim prostorijama

1. Posetioci u posebnim prostorijama pridržavaju se sledećih pravila:

- 1.1. Posebnu oblast treba koristiti u dobroj nameri i osuđeno lice i posetilac;
- 1.2. porodične posete su ograničene samo na posebne prostorije korektivne institucije;
- 1.3. posetiocima neće biti dozvoljeno da napuste prostoriju i da se vrate ponovo tokom određenog vremena za posete;
- 1.4. posetioci se striktno pridržavaju vremena poseta koje odredi korektivna institucija.

Član 50

Ishrana tokom poseta u posebnim prostorijama

1. Osuđena lica i posetioci mogu jesti hranu u posebnim prostorijama.
2. Ishranu obezbeđuje kantina Korektivne Institucije, a troškove snosi osuđeno lice.

Član 51

Čistoća u posebnim prostorijama

Korektivna institucija će obezbediti higijensko-sanitarne uslove i eventualno u posebnim prostorijama treba da budu igračke za decu.

Član 52

Telefonski pozivi

1. Osuđeno lice ima pravo da telefonira i komunicira u drugim oblicima elektronske komunikacije koje obezbeđuje korektivna institucija.
2. Osuđena lica mogu telefonirati članovima uže porodice i drugim licima. Telefonski razgovori se obavljaju u telefonskim govornicama postavljenim na odgovarajućim mestima u korektivnim institucijama.
3. Osuđena lica će telefonirati po određenom rasporedu.
4. Osuđena lica ne mogu primiti pozive u Korektivnim institucijama, osim u vanrednim okolnostima (smrt ili teška bolest članova uže porodice ili iz drugih opravdanih razloga).
5. Telefonski razgovor osuđenog ili pritvorenog lica ne može trajati duže od petnaest (15) minuta, a broj poziva će se vršiti na osnovu tretmana.

6. Pritvorenima je dozvoljeno da telefoniraju na osnovu dozvole suda na odgovarajuće brojeve, u skladu sa tretmanom.

Član 53 **Prijem paketa sa hranom**

1. Osuđeno lice ima pravo da prima pakete sa prehrambenim artiklima jednom (1) u 3 meseca, pod uslovom da se ti namirnici ne služe iz kuhinje i ne kupuju u kantini korektivne institucije.
2. Paket sa hranom se prima putem porodične posete, maksimalna težina paketa ne sme biti veća od tri (3) kilograma.
3. Pakete sa hranom koristi zatvorenik kojem je posvećen i ne može da se koristi od drugih osoba, hrana se konzumira tokom porodične posete.
4. Pakete proverava korektivni oficir u prisustvu pošiljaoca.
5. Dostavljač paketa potpisuje obrazac za dostavu paketa i smatra se odgovornim za sve rizike po zdravlje koji mogu proizaći iz hrane koju je doneo spolja.
6. Ukoliko se artikli koji se služe u kuhinji i nalaze u kantini donesu u paketima, neće biti prihvaćeni.
7. Zabranjeni su artikli koji predstavljaju rizik po red i bezbednost u korektivne institucije i koje je teško pretražiti.
8. Paketi sa hranom se ne primaju poštom.
9. Ovaj član se ne odnosi na pritvorenike.

Član 54 **Naknada za obavljeni posao**

1. Zatvorenik ima pravo na mesečnu naknadu za obavljeni rad.
2. Mesečna naknada se utvrđuje srazmerno vremenu i kvalitetu obavljenog posla.
3. Kategorizaciju radnih profila i naknadu za obavljeni posao utvrđuje ministar odlukom.
4. Zatvorenik može zadržati 70% naknade za obavljeni rad, dok se ostatak čuva na ličnom štednom računu.
5. Zatvorenik koji radi van korektivne institucije može da koristi svoja finansijska sredstva pod uslovima u skladu sa dozvoljenim iznosom za kupovinu u kantini.
6. Direktor korektivne institucije može dozvoliti trošenje sredstava sa štednog računa ako su neophodna za osuđeno lice ili njegovu porodicu.

POGLAVLJE VI VRSTE, USLOVI I NAČIN KORIŠĆENJA BENEFICIJA

Član 55 Vrste pogodnosti

1. Za dobro ponašanje, angažovanje u radu i sprovođenje plana izdržavanja kazne, direktor korektivne institucije, po preporuci multidisciplinarnog tima, može osuđenim licima dodeliti sledeće pogodnosti:

- 1.1. Osuđeni može prihvatiti jednu (1) posetu više mesečno od šireg kruga lica.
- 1.2. Primanje poseta u korektivnim institucijama pod nadzorom, ali bez njihovog saslušanja.
- 1.3. Osuđenom se može odobriti još jedna (1) poseta više u posebnim prostorijama sa svojim supružnikom.
- 1.4. Osuđenom se može odobriti još jedna (1) poseta više u posebnim prostorijama sa svojom decom i roditeljima.
- 1.5. Osuđeno lice može da koristi redovno odsustvo van korektivne institucije najduže četrnaest (14) dana u godini.

Član 56 Kriterijumi za dodelu pogodnosti

1. Odsustvo van korektivne institucije do četrnaest (14) dana u toku jedne godine od strane osuđenog lica može se iskoristiti tek nakon odsluženja 1/2 kazne zatvora.

- 1.1. Korišćenje odsustva van korektivne institucije vrši se prema planu korišćenja odsustva koji odobrava generalni direktor Korektivne službe Kosova.

2. Osuđeno lice protiv koga se vodi drugi sudski postupak ili osuđeno lice za koje se očekuje da bude premešteno ili izručeno je isključeno iz mogućnosti korišćenja pogodnosti.

3. Povlastice predviđene ovim uputstvom ne mogu se koristiti van teritorije Republike Kosovo. Izuzetno, korišćenje odsustva van teritorije Republike Kosovo može se dozvoliti ako o ovom pitanju postoje međudržavni sporazumi.

4. Osuđeno lice treba da bude na naprednom tretmanu i da nema disciplinsku meru za teži prekršaj u poslednjih godinu dana i lakši prekršaj u poslednjih šest (6) meseci.

5. Osuđeni se ne sme svrstati u kategoriju visokog ili veoma visokog rizika

6. Opšti kriterijumi utvrđeni za sprovođenje redovnih poseta primenjuju se i na korist dodatnih poseta iz člana 58. (paragraf 1. tač. 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4) ovog uputstva.

Član 57

Aplikacija

1. Osuđeno lice koje se prvi put prijavljuje za korišćenje odsustva van korektivne institucije mora podneti zahtev jedan 30 dana pre nego što želi da koristi odsustvo van korektivne institucije.
2. Osuđeni koji se prvi put prijavi za korišćenje odsustva van korektivne institucije, podnosi zahtev petnaest (15) dana pre nego što želi da ode na odsustvo van korektivne institucije.

Član 58

Autoritet za dodeljivanje

1. Direktor Korektivne institucije odlučuje da li se osuđenom licu odobrava odsustvo van korektivne institucije.
2. Direktor korektivne institucije odlučuje o odobravanju odsustva van korektivne institucije uzimajući u obzir sledeće faktore:
 - 2.1. krivično delo za koje se osuđeni nalazi na izdržavanju kazne zatvora;
 - 2.2. odnos osuđenog prema krivičnom delu;
 - 2.3. ponašanje osuđenog lica na izdržavanju kazne;
 - 2.4. potencijalni rizik da se ne vrati ili rizik koji predstavlja društvo;
 - 2.5. porodična istorija i porodični kontakti osuđenog lica.
 - 2.6. dobijene informacije koje mogu pokazati da su osuđeni ili druga lica ugrožena.

Član 59

Odluka o zahtevu za dozvoljavanje odmora

1. Kada osuđeno lice prvi put podnese zahtev za dozvoljavanje odmora iz zatvora, korektivna institucija odlučuje o zahtevu u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja zahteva.
2. Kada osuđeno lice prvi put podnese zahtev za dozvoljavanje odmora, korektivna institucija odlučuje o zahtevu u roku od petnaest (15) dana od dana podnošenja zahteva.
3. Izuzetno od stava 1. i 2. ovog člana, u posebnim slučajevima kada se traže dodatne informacije, korektivna institucija, uz obrazloženje direktora, može produžiti rok za još petnaest (15) dana.

4. Direktor korektivne institucije za odmor osuđenog van korektivne institucije, najmanje tri (3) dana pre odmora osuđenog, obaveštava Operativni centar korektivne službe i Policiju Kosova.

Član 60

Zahtevi koje postavlja direktor Korektivne Institucije

1. Za odobravanje odsustva van Korektivne institucije, direktor Korektivne institucije utvrđuje uslove, koji se prihvataju u pisanoj formi i potpisuju osuđeno lice pre nego što se zahtev usvoji.

2. Zahtevi koje postavlja direktor Korektivne institucije mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:

2.1. neučestvovanje u nezakonitim radnjama i da se uzdrže od upotrebe alkohola i droga;

2.2. ograničenja u pogledu toga gde osuđeno lice može da putuje tokom odsustva van korektivne institucije;

2.3. ograničenja kome osuđeno lice može da se obrati tokom odsustva van Korektivne institucije;

2.4. periodično prijavljivanje policiji tokom odsustva van Korektivne institucije;

2.5. zahtev za pratnju osuđenog lica od strane pripadnika Korektivne Službe ili u vanrednim slučajevima od strane pripadnika Kosovske policije.

Član 61

Godišnji odmor

1. Osuđeni ima pravo na godišnji odmor od 20 dana u toku godine.

2. Osuđeni koji je neprekidno radio duže od 6 meseci stiče pravo na korišćenje godišnjeg odmora.

3. Naknada za godišnji odmor osuđenog lica utvrđuje se važećim odredbama o radu.

Član 62

Korišćenje godišnjeg odmora

1. Korišćenje godišnjeg odmora za osuđeno lice vrši se u skladu sa odredbama relevantnog zakona o radu.

2. Osuđeno lice može koristiti godišnji odmor na osnovu dozvole direktora korektivne institucije.

3. Osuđeni provode godišnji odmor u prostorijama korektivne institucije. Za to vreme mogu da se bave raznim kulturnim, zabavnim i sportskim aktivnostima. Izuzetno, osuđeni mogu koristiti godišnji odmor van korektivne institucije u skladu sa članom 56. ovog uputstva.

Član 63 **Odmori u vanrednim slučajevima**

1. Osuđenom se može odobriti vanredno odsustvo u slučaju teške bolesti, neposredne opasnosti od smrti ili smrti člana porodice.

2. Izuzev paragrafa 1 ovog člana, vanredno odsustvo može se odobriti za ozbiljne lične ili porodične događaje.

3. Za korišćenje vanrednog odsustva u slučaju bolesti člana porodice, mora se obezbediti (1) dokaz potpisan od tri (3) lekara.

4. Odsustvo u vanrednim slučajevima ne bi trebalo da prelazi maksimalno sedam (7) dana u godini.

5. Osuđenom licu koje nije korisnik kućnog odsustva, direktor korektivne institucije može odobriti odsustvo sa kratkom pratnjom. Trajanje ove pratnje van korektivne institucije ne može biti duže od šest (6) sati u slučaju smrti člana uže porodice ili teške bolesti člana uže porodice.

POGLAVLJE VII **ODRŽAVANJE REDA I DISCIPLINE, SISTEMA DISCIPLINSKIH PREKRŠAJA I** **KAZNI, USLOVA I NAČINA PRIMENE DISCIPLINSKIH MERA**

Član 64 **Prekršaji i disciplinske kazne**

1. Disciplina i red se organizuju radi podizanja svesti i podsticanja zatvorenika na korektno ponašanje u cilju održavanja reda i discipline u korektivnim institucijama.

2. Disciplinske mere su određene zakonom i treba da budu u skladu sa vrstom i intenzitetom prekršaja.

3. Pre pokretanja disciplinskog postupka, svaki put kada je to moguće, organi korektivne institucije daju prednost mogućnosti posredovanja u rešavanju nesuglasica između zatvorenika, kako bi se izbeglo pokretanje disciplinskog postupka.

4. Svaka disciplinska mera i postupak moraju da čuvaju bezbednosne interese i da budu u skladu sa zaštitom dostojanstva zatvorenika. Disciplinske mere se sprovode uz poštovanje ličnosti osuđenog.

5. Disciplina pritvorenika utvđuje se i relevantnim odredbama Zakonika o krivičnom postupku.

Član 65

Vrste disciplinskih prekršaja

1. Disciplinski prekršaji se dele na teže i lakše prekršaje.
2. Osuđeno lice čini lakši disciplinski prekršaj kada:
 - 2.1. ne poštuje razumno naređenje koje je izdao član osoblja korektivne institucije;
 - 2.2. bez dozvole boravi u zoni koja je zabranjena za osuđena lica;
 - 2.3. pokazuje nedolično ponašanje i vređa zaposlenog u Korektivnoj instituciji;
 - 2.4. pokazuje nedolično ponašanje i vređa bilo koje lice na način koji može da izazove da druga osoba postane nasilna;
 - 2.5. odbija, ili izbegava rad, ili se ne javlja na posao bez razumnog razloga;
 - 2.6. uključuje se u kockarske aktivnosti;
 - 2.7. svjesno ne poštuje pisana pravila koja regulišu ponašanje osuđenih lica; ili
 - 2.8. pokušava da izvrši ili pomaže drugim licima da izvrše neku od radnji predviđenih podstavovima 2.1 do 2.7. ovog paragrafa.
3. Osuđeno lice čini teži disciplinski prekršaj ako:
 - 3.1. uđe u tuču, napadne ili preti da će napasti drugu osobu;
 - 3.2. svesno ili iz nehata ošteti ili poruši imovinu koja nije u svojini on/ona;
 - 3.3. počini krađu;
 - 3.4. poseduje ukradenu imovinu;
 - 3.5. nudi, prima ili daje mito ili bilo koju vrstu nagrade;
 - 3.6. je u posedu ili se bavi bilo kojim zabranjenim predmetom;
 - 3.7. bez dozvole konzumira opasne narkotike, psihotropne supstance ili alkohol;
 - 3.8. prouzrokuje ili učestvuje u neredima ili drugim aktivnostima koje mogu ugroziti sigurnost i bezbednost u korektivnoj instituciji;
 - 3.9. vrši pripremne radnje sa namerom bekstva;
 - 3.10. pobegne ili se udalji iz korektivne institucije ili se ne vrati bez dozvole.

Član 66 **Disciplinske kazne**

1. Disciplinski prekršaji se izriču disciplinskim kaznama.
2. Disciplinske kazne su:
 - 2.1. ukor;
 - 2.2. privremeno uklanjanje određene beneficije;
 - 2.3. nalog za obeštećenje i
 - 2.4. samica.

Član 67 **Kazne za manje disciplinske** **Prekršaje**

1. Osuđenom kome je izrečena disciplinska mera za lakši disciplinski prekršaj može se izreći jedna ili više mera, kao što sledi:
 - 1.1. ukor;
 - 1.2. gubitak beneficija do četrdeset pet (45) dana;
 - 1.3. nalog za skidanje novca sa njegovog bankovnog računa na određeno vreme.

Član 68 **Kazne za ozbiljne disciplinske prekršaje**

1. Osuđenom licu koje je izrečeno za teški disciplinski prekršaj može se izreći jedna od sledećih mera:
 - 1.1. gubitak beneficija do šest (6) meseci.
 - 1.2. obeštećenje u vrednosti koja nije veća od 100 evra. Isplata sa njegovog bankovnog računa se vrši u ratama, a maksimalna mesečna stopa je 25 evra.
 - 1.3. samicu do petnaest (15) dana za svaki pojedinačni disciplinski prekršaj.
2. Disciplinske kazne ne bi trebalo da se sastoje od nehumanog ili ponižavajućeg postupanja, uključujući fizičke kazne, smeštanje u tamnu ćeliju ili bilo koju drugu kaznu koja može da naruši fizičko i mentalno zdravlje.

Član 69

Izdavanje naloga za obeštećenje

Nalog za naknadu štete za lakši i teži disciplinski prekršaj može se izreći pored drugih kazni predviđenih Zakonom.

Član 70

Mera samice

1. Pre izricanja naredbe za samicu, direktor korektivne institucije treba da dobije pismeno mišljenje lekara kojim se dokazuje da je osuđeno lice u zdravom fizičkom i psihičkom stanju.
2. Osuđeno lice koje se upućuje u samicu kao mera kazne treba da poseti lekar odmah nakon upućivanja. Zatvorski lekar je dužan da pismeno obavesti direktora korektivne institucije o zdravstvenom i psihičkom stanju osuđenika u samici i daje svoju ocenu.
3. Direktor korektivne institucije, na osnovu procene lekara, odlučuje o nastavku ili ne zadržavanju u samici osuđenog lica.
4. Kada se osuđenom licu koje je ranije kažnjavalo u samici, izriče se samica, treba precizirati da li se oba roka izdržavaju uzastopno ili će biti objedinjena.
5. Ako se mera samice izdržava uzastopno, ukupno vreme izrečene mere izolacije ne bi trebalo da bude duže od trideset (30) dana.
6. Kada obe uzastopne mere samice uključuju gubitak drugih privilegija, izgubljene privilegije treba utvrditi kao deo cele sankcije za prekršaj.
7. Osuđeno lice ne sme biti stavljeno u samicu na period duži od šezdeset (60) dana u toku kalendarske godine.
8. Ako za vreme boravka u samici lekar obavesti direktora korektivne institucije o pogoršanju stanja osuđenog, direktor korektivne institucije uzima u obzir ovu procenu i donosi potrebne odluke.

Član 71

Uslovi u samicama

1. Ćelije za samice moraju imati toalet, vodu, lavabo, dovoljno prirodnog svetla, krevet, sto i stolicu.
2. Bilo koji predmet koji se smatra opasnim nije dozvoljen u prostoriji tokom samice.
3. Osuđena lica u samici imaju pravo:

- 3.1. iste higijenske i zdravstvene uslove kao i ostala osuđena lica;
 - 3.2. zatvorena poseta njegove/njene supruge/muža ili drugih članova porodice u periodu od petnaest (15) dana
 - 3.3. pristup knjigama i lektiri, i
 - 3.4. boravak van zatvorenog okruženja najmanje 1 sat dnevno.
4. Zatvorenici u samici svakodnevno posećuje medicinsko osoblje i direktor korektivne institucije jednom u sedam (7) dana, u zavisnosti od potrebe, i češće, dok socijalni radnik najmanje jednom u 3 dana.
5. Maloletnom osuđenom ne može se izreći disciplinska mera samice.

POGLAVLJE VIII ORGANIZOVANJE KULTURNIH, OBRAZOVNIH SPORTSKIH I ZABAVNIH AKTIVNOSTI

Član 72 Organizovanje aktivnosti

1. Korektivne institucije organizuju kulturne, obrazovne, sportske i zabavne aktivnosti za reintegraciju i resocijalizaciju osuđenih lica u društvo u skladu sa programom i režimom predviđenim zakonom.
2. Za sprovođenje aktivnosti iz paragrafa 1 ovog člana, korektivne institucije obezbeđuje prostor i neophodnu opremu.

Član 73 Učešće u aktivnostima

Obrazovni proces obuhvata i programe grupnog tretmana osuđenih lica, pružajući im priliku da učestvuju u različitim aktivnostima institucije koji će im pomoći da razviju osećaj odgovornosti, samopouzdanja i podstiču njihovo interesovanje za obrazovanje, stručno izgrađivanje, kulturnu, sportske i radne aktivnosti.

Član 74 Bibliotečka služba

1. Svaka korektivna institucija treba da ima biblioteku koju koriste svi zatvorenici.

2. Bibliotečku službu organizuje i nadgleda odgovorno osoblje, koje održava i obogaćuje biblioteku, distribuira literaturu i širi znanje i kulturu.
3. Pri izboru literature treba uzeti u obzir naučni, kulturni i umetnički pluralizam.
4. Svaka biblioteka u okviru korektivne institucije treba da poseduje literaturu o pravima i tretmanu zatvorenika, osnovnom krivičnom zakonodavstvu, krivičnom postupku i tretmanu zatvorenika.

Član 75

Socijalna zaštita

1. Humano postupanje prema zatvorenicima vrši se u skladu sa kapacitetima, obrazovanjem, socio-ekonomskom situacijom, trendovima i veštinama koje poseduju.
2. U cilju postizanja socijalne rehabilitacije zatvorenika, KI će staviti na raspolaganje sve odgovarajuće izvore, pružanjem moralne podrške, stručnog osposobljavanja, školovanja, fizičkog vaspitanja, razvoja socijalnih veština, savetovanja, učešća u zajedničkim aktivnostima i podsticanjem pozitivnih kontakti sa spoljnim svetom kako bi se proširila perspektiva društvene reintegracije nakon oslobađanja.

Član 76

Obrazovanje

1. U skladu sa važećim zakonom, osuđeno lice ima pravo na osnovno i srednje obrazovanje.
2. Korektivna služba je odgovorna za postavljanje lokacije i infrastrukture na kojoj će se odvijati proces učenja.
3. Odgovorno za osnovno i srednje obrazovanje u korektivnoj instituciji je nadležno Ministarstvo prosvete.

Član 77

Stručne obuke

1. Korektivne institucije organizuju stručnu obuku za osuđena lica.
2. Nastavu na ovim kursevima pružaju profesionalci unutar ili van korektivnih institucija. Korektivna Služba kosova vrši izbor ovih stručnjaka i daje im odgovarajuća ovlašćenja.
3. Osuđeni se podstiče da pohađa kurseve stručne obuke. Pohađanje stručnih obuka odvija se tokom radnog vremena. Osuđeno lice koje se ne bavi radnom delatnošću zbog pohađanja stručne obuke ima pravo na naknadu.

POGAVLJE IX OSLOBADANJE ZATVORENIKA

Član 78

Priprema osuđenih lica za puštanje na slobodu

1. U skladu sa osnovnim principima, korektivna institucija će od početka izdržavanja kazne zatvora preduzeti radnje za pripremu osuđenog za život nakon puštanja na slobodu.
2. Uzimajući u obzir trajanje kazne i mogućnosti resocijalizacije, nadležni instruktor je dužan da za vreme izdržavanja kazne zatvora, a najkasnije šest (6) meseci pre puštanja na slobodu, preduzme mere za izradu posebnog programa tretmana pre puštanja na slobodu.
3. Odgovarajuće osoblje korektivne institucije će komunicirati i razgovarati sa osuđenim o problemima sa kojima se može susresti nakon puštanja na slobodu, kao i o mogućnostima njihovog rešavanja u saradnji sa nadležnim ustanovama u mestu prebivališta osuđenog lica.
4. U cilju sprovođenja ovog procesa, osoblje korektivne institucije mora da saraduje sa drugim organima, različitim zainteresovanim udruženjima, Probacionom službom, a posebno sa onim subjektima čiji su fokus aktivnosti socijalna, porodična i pitanja zapošljavanja.

Član 79

Oslobađanje osuđenih lica

Direktor korektivne institucije izdaje otpusnicu za puštanje osuđenog. Za osuđeno lice koje nema materijalna sredstva ili je bez odeće, direktor korektivne institucije može izdati naredbu da mu se obezbede novčana sredstva i odeća, u zavisnosti od materijalnog stanja porodice, imovinskog stanja na računu u banci, udaljenosti njegovog lica. /mesto prebivališta iz korektivne institucije.

Član 80

Žalbe i podnesci

Korektivna institucija obezbeđuje osuđenom pravo na pritužbe i podneske u skladu sa članom 90 Zakona.

POGLAVLJE X ZAVRŠNE ODREDBE

Član 81

Ukidanje

1. Stupanjem na snagu ovog Administrativnog uputstva stavlja se van snage sledeće:

1.1. Administrativno uputstvo MP br. 07/2015 o kućnom redu u korektivnim institucijama.

1.2. Administrativno uputstvo MP-Bo. 05/2014 o Higijensko-sanitarnim uslovima za osuđena lica.

2. Stupanjem na snagu ovog Administrativnog uputstva stavlja se van snage svaka druga odredba podzakonskih akata koja je u suprotnosti sa ovim Administrativnim uputstvom.

Član 82 **Stupanje na snagu**

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku.

Albulena Haxhiu

Ministarka Pravde

15/09/2023